

naj te pokrije; on se onda prime na poplun a ja ga presečem i scepamo ga, da ne bu vujšel 'da je tam vujšel. Gda on dojde dimo, priveže konja vani, ide v hižu, vidi pak črnoga kre matere i prične ju špotati, pa ji dá jabuku. Vezda mu ona veli: znaš ti kaj? pokrij me da se ne reshladim. On ju oče pokriti, prime za poplun i ni mogel z rukum nikam; štel je onda z nogum brenuti, i noga se mu je prijela. Onda zeme sablju i preseče ga vrag, i onda opet vrag mati na drobne komade. I zvežeju ga vu vreče i priveže ga vrag na rep konju velike nedelje i potira ga, da bejži z njim da ga restepe. A konj ga je lepo nosil do nedelje. Ona je lepo zložila falačec za falačecom i poškropila je onum vodum i falačeci su se sklopili; onda onim prasetom se je teknula i postalo je čisto dobro, samo da ne je živo bilo. Vezda se ga tekne z jabukum i postal je živ pa reče: ei, kak sem lepo spal. A nedelja mu veli: nisi spal ni, neg te je zesekel vrag na falate, kaj ne znaš? On je mislil, da je ovo senjal. Resrdil se je i jahal je dimo z golum sabljum. Domaj su se ga prestrašili, da kak je on došel nazaj. I gda je došel, našel je vruga i mater na postelji skup ležati. Mám preseče obedva i zeseče je na drobne komade i privezal kobili na rep. I restepel je konj 'se bejžečki falaček od falačeka. To je videla vrana i kavran i vrana je zobala negda vruga i negda ženu, a kavran je zobal samo vruga, i zato je vrana bela i črna, a kavran samo črn zato 'da je samo vruga zobal. I kaj mi ne veruje, naj ide glet pa se osvedoči, da je istina, da je vrana črnobela a kavran čisto črn.

Ribčeva ljubica. *)

Národna iz Idrijskih hribov.

Zapustil ribeč ljubico,
On nič ne mara več za njó,
Se spravlja v daljno deželó.

„V lep venec vas povila bom,
Poslala ribču ga na dom,
Prišla tak žalosti v okom.“

Tam bistriši vodé šumé,
Tam lepši ribe se lové,
In lepši deklíce živé.

Kraj vira ljubica stóji,
Ob viru rožice sadí,
Sadeč jih viru govóri:

Pri viru ljubica stóji,
Ob viru rožice sadí,
Sadeč jih rožam govóri:

„Oj, tēci, tēci le studen'c,
Naprej sred lip in verbnih senc,
Zročila tebi bom svoj ven'c.“

„Precvetajte cvetličice;
Kdar boste vé se razcvetlě,
Bom reva vas pobrala vse.“

„Ti tečeš bistro v ptujo stran,
Tje po sterminah in skoz plan,
Še v moj'ga ribča novi stan.“

„Oj cveti, cveti límbar bel,
Precvetaj jasen in vesel;
Naj ribič bo v spomin te vzél.“

„Kjer bistriši vodé šumé,
Kjer lepši ribe se lové,
Kjer boljši deklíce živé.“

„Oj cveti, cveti rožica,
Zlahtnoduhteča vertnica,
Ljubezni moje pričica.“

„Moj ribeč bo pri vodi pél,
Lovil bo ribice vesel;
Pa bo moj venec v mrežo vjél.“

„Le kviško, kviško majeron,
Kot prošnja gor pred Bóžji tron,
Ne vklančaj k zemlji svojih kron.“

„Povedal v vencu límbar bo,
De serce čisto in zvesto
Ogiblje greha se skerbno.“

„Precvetaj nagliček dušec,
Precvetaj pēlin pregreneč,
Oj, cveti, cveti mak rudeč.“

„V njem roža naj mu govóri,
De moje serce vse, vse dní,
Za njim, za njim le hrepení.“

„Precvetajte cvetličice,
Kdar boste vé se razcvetlě,
Bom reva vas pobrala vse.“

„V njem majeron naj pričá mi,
De moje serce vse, vse dní
V molitvi za-nj, le za-nj skerbí.“

*) Opomba. Tù in tam sem kakšno besedo-ptujko sprevergel na slovensko, na pr. gartrožo na vertnico; krancelj na venec itd.; nagelj pa sem pustil, ker mi beseda klinček, Nelke, ni povšeč; klinček namreč je le „Gewürznelke“, kar že podoba te dišavšine kaže. De sem strok in rimo tú pa tam popravil, mende ne bo pesmici škodovalo; gotovo veje iz nje duh starostnih naših národnih. Posebno zanimiva se mi zdi za to, ker je nekak selam „Blumensprache“ v nji, česar še v nobeni drugi slovenski národni nisem zasledil.

Rodoljub Ledinski.

„Dušec naj nagelj mu duhtí,
De moje serce vse, vse dní
Le njega viditi želí.“

Tak rože ljubica sadí,
Sadeč jih viru govóri,
In vir s solzicami kalí.

„V njem britki pēlin govóri,
De moje serce vse, vse dní
Le od bridkosti še živí.“

Kar stopi pred-njo rib'č vesel;
Za roko bi jo rad prijél,
Še rajši kušnil in objél.

„In mak rudeč naj mu pové,
De mi zaspalo bo sercé,
Če se ne verne kmalo zé.“

Prijazno rekel je in djál:
„Ne bom slovésa ne jemal,
Še v daljne kraje ne podal;“

„Če bistriši so tam vodé,
Če lepši ribe tam lové;
Deklét pa takih ne dobé!“

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Zagreba 1. junija. — O. — Društvo talijanske opere, ki je navduševalo v minulih dveh mescih občinstvo zagrebškega mesta, nas je zapustilo, kakor pred dvema mescoma društvo národnega teatra. Kdo bi verjel, da so se naše národne igre večidel praznim ložam in praznim klopém igrale, v talijanske opere pa je privrelo polno ljudi! Vendar je bilo to tako. Pri narodnih igrah so se malokdaj splačali vsakdanji stroški, pri talijanskih pa je bilo zmiraj dosti ljudstva, toraj tudi obilo dohodka. K temu pa je pripomogel največ slavni gost dunajski, g. Franjo Stazić, ki sedaj pod imenom „Steger“ sluje po svetu. Sprejel je Zagreb gosp. Stazić-a kakor dragega svojega prijatla in rojaka, ne kakor pevca. Zagreb je namreč zibelka njegove umetnosti; tukaj je nastopil pot slave, ktera ga spremlja od mesta do mesta. Gospod Stazić je eden najslavnijih tenorov sedanjega veka; njegov divni glas dirne čut vsakega človeka, če bi imel tudi kamnito serce! Že leta 1849 je v Peštu in Budi 5000 gold. sr. letne plače dobival, v letu 1852 v Pragi 6000, v letu 1855 pa v Milanu 10,000 gold. Obhodil je že vse imenitnejše mesta po Nemškem, in si je pridobil veliko slavo. Ravno sedaj je povabljen v London, kjer se mu obeča za vsako igro 30 funtov šterlingov ali 300 gold. sr. — Rojen je g. Stazić v Sensandrii blizo Budima od slovanskih roditeljev; naš jezik mu je materinski jezik in v našem jeziku je peval pred nekterimi leti v prvi naši narodni operi „Ljubav i zloba.“ Mislili smo, da nam bode saj pred odhodom zapel še ktero narodno pesmico; al — — —

Iz Pazina 10. jun. — Iz vseh krajev Istre dohajajo vesele poročila, da se bodo letos svilni červiči prav dobro obnesli; zdravi so in zapredovati se že začenjajo. — Polje kaže v našem celem kraji prav lepo, samo terta je imela veliko škode po presilnem mrazu poslednje zime. Mnogo tert je poginilo, pa ni ravno toliko škoda za-nje, ker so bile že stare in po tertni boleznii pohabljene. Mladike iz njih korenin pa čversto poganjajo.

Iz Tersta. V našem morju so se prikazale ribe, p s o g l a v k e (pesci cani, Haifische) imenovane. Mestna gosposka je 50 gold. premije odločila za vsako vjeto tako ribo. Tudi v Kiozii so jih vidili ribči.

Iz Ljubljane. Zraven mnogih drugih mož gosposkega in kmečkega stanú je bil v poslednjem velikem zboru tudi Nj. eksc. gospod minister dnarstva baron Bruck za družbenika naše kmetijske družbe izvoljen. Na pismo in diplom, ki mu ga je družba poslala, je gospod minister 4. t. m. iz Dunaja odgovoril s sledečimi prijaznimi besedami to-le: „Po pismu, ktero mi je častitljiva c. k. kmet. družba poslala, sem zvedil, da se je v svojem letošnjem zboru tudi mene prijazno spomnila in me za svojega častnega uda izvolila. Za to posebno čislanje se ji prav lepo zahvalujem in ji rečem, da prav rad sem njeni družbenik in da bom vselej z veseljem pospeševal njene namene, od kterih je sploh znano, da iskreno zahtevajo blagor dežele.“ — Vodju ljubljanskih ljudskih šol, gosp. Janezu Schlaker-ju, so Njih Ve-

ličanstvo o prestopu v pokojni stan podelili vitežki križ Franc-Jozefovega reda. — Špiritual ljubljanskega duh. seminšča gosp. Juri Volc je za korarja v Ljubljani povzdignjen.

Iz Ljubljane. Kako železnice svet preminjajo, kaj očitno že zdaj vidimo v Ljubljani, pa bomo vidili čedalje bolj. Kakor Ljubljančanje zelenjavo in mleko spod krave vozijo v Terst, tako nam že več petkov zaporedoma vozijo iz Tersta morskih rib, ktere so berž pokupljene. Pa to ni še toliko čudo, ker Terst je zdaj blizo Ljubljane. Bolj se je čuditi, da so celó ogerske vole začeli po železnici nam voziti in tako so našim mesarjem Ogriz začeli pomagati iz velike mesne zaderge, ker krajnska dežela nima več pitanega repa, tudi na Koroškem so že zeló pošli, in da jih tudi Štajarci nimajo, se kaže iz tega, da je v Gradcu ta mesec meso po 14 krajc. funt. Ogerski voli so nam torej res pomoč v sili. Pretekli teden jih je neki barantač za prvo poskušnjo pripeljal 17 čez Gradec v Ljubljano, in ker jih je lahko prodal, jih bo pritiral kmali več. Železna cesta je poderla tiste stene, ktere so pred ločile kraj od kraja; blago gré zdaj križem po svetu; — kakošen nauk pa gré našim kmetovavcom in živinorejcom posneti iz tega? Kaj družega, kakor da bo treba zbuditi se, slovó dati marsikod staremu kopitu starih navad in ves um napeti, da se ne bomo dali popolnoma zatreti od drugih, kateri nam bolj robocenejšeponujajo. Dokaj nam je še mogoče v tem storiti, pa vediti je pred vsem treba, kako drugod po svetu ravnajo, — brati in učiti se, je prva potreba! Bote že vidili pa čutili, da resnico govorimo; da bi le ne bilo prekasno!

Iz Ljubljane. Še je bolje, da imamo okoli Ljubljane sušo, kakor da bi nas namesto pohlevnega dežja zadela taka huda ura kakor je zadela letos še več krajev na Dolenskem ob Savi okoli Kresnic, in doli v Mirnipeči in najhuje v Semiču, pa tudi v Černomlji, kjer je zvečer pred praznikom sv. Rešnjega telesa na tavžente škode naredila. Vsulo se je kot oreh debele toče na debelo in poklestila je polje, verte in nograde; zraven pa so se tergali še oblaki in taka strašna ploha se je vlila, da je marsikod odnesla vso perst in kar je na nji rastlo. Po vodi je splavalovse upanje revežev na dobro letino; pa kaj! ko bi škoda še le za eno leto bila, — v nogradih in kjer je ploha ljudém tudi zemljo vzela, je škoda za več let! Žalostno se spolnuje unidan v „Novicah“ omenjeno prerokovanje: „kakošno leto bomo imeli letos.“ Oj, kako potrebna bi bila splošna asekuracija zoper vremenske nevihte! Pa tega nočemo spoznati! Le za jok in stok vémo — namesto za dobrotljivo asekuracijo! — Te dni pride gospod Kreutzberg s celo družino divjih zverin v Ljubljano, kjer jo bode do 27. tega mesca na ogled postavil. Kreutzbergov zverinjak (menažerija) je ta čas najimenitnejina svetu, ker obsega slona (elefanta), 4 oroslane (leve), 2 kraljevska risa, leoparda, hijene, medvede, volkove itd., lamo, cebro ali pisanega konja itd., mnogo kač itd.; al še večja imenitnost tega zverinjaka je, da si je Kreutzberg svojo divjo derhal tako ukrotil, da ga sicer kervožejni oroslani, risi itd. ubogajo kakor pohlevni psički in da celó kosijo skupaj. Povémo vam, da se ne bo kesal, kdor tudi iz kmetov pride gledat ta zverinjak.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. „Milit. Ztg.“ piše: O nabérah vojaških novincov se je vidilo, da vojašini podverženih mladenčevboljih stanov zato ne poterjuje, ker imajo na nogah perste eden čez družega ležeče. Ker se to mnogokrat rabi za oprostenje vojašine, je zaukazalo armadno nadpoveljstvo, na to popako prihodnje več ne porajtati in take ljudi k četam poterjevati, pri kterih bodo mogli službo opravljati.

„Milit. Ztg.“ misli, da izhaja ta popaka večidel iz neumne nošnje pretesnih škornov, da noga manja ostane.

— S sklepom najvišje sodnije je bilo ustanovljeno, da se čez premoženje dolžnika konkurs ali kant ne more izpisati, če ni več upnikov kakor eden.

— Gosp. minister dnarstva, baron Bruck je pristopil, ko je poslednji pot svojo grajšino Klenovnik na Horvaškem obiskal, horvaško-slavonskemu društvu za kupčijo z vinom kot utemelitelj.

— V zdoljni Avstrii stoje žita na polju silno lepo. Terte imajo toliko grojzdičev, da se vincarji nadjajo več vina pridelati, kakor leta 1853. Če kake posebne nesreče po hudih vremenih ne bo, bi utegnilo biti leto 1858 eno najrodovitnejih tega stoletja.

— Dr. Vuk Karadžić, učeni naberavec serbskih narodnih pesmi, je šel s svojo hčerjo Vilhelmino, ktera je serbske pravlice v nemški jezik predstavila, iz Dunaja v Serbijo.

Iz Českega. V nekterih krajih Českega ima ljudstvo posebno vražo, da se ondi ni toče bati, kjer prepevice zlo pojejo.

— Kupčija z žitom na Ogerskem je sedaj v stanju, ki se ne sklada skoro z nobenim ne avstrijskim in unajedeželskim tergom. Naj že obveljá, da ozimina ni povsod po volji, deloma tudi precej medla, ker je pa že tri tedne stanovitno kaj lepo in ugodno vreme, se bodo ozimine precej popravile; jare žita so pa povsod prav lepe in dajajo upanje obilega pridelka.

Iz Rusije. Zmiraj več se sliši od duševnega napredovanja na Rusovskem, tako da se more reči, da se je začela za celo carstvo nova dôba z dnem, v kterem je car Aleksander II. vladarstvo prevzel. Koj ko je bil v Parizu mir storjen, je sklenil novi car krepko in oestro, brezštevilm pohabom v civilnim in vojaškem upravljanji konec narediti. Po odstopu ministra Nesselrode-a je zgubila „nemška“ stranka, ktera je Rusijo 30 let vladala, vso moč in na njeno mesto so stopili Rusi, kateri so za pre naredbo v duhu današnjega časa, in s tem se je začelo mnogo mnogo važnih pre naredb in od dné do dné je od novih slišati. Cenzura ima nehati in ruski časniki se že zdaj ne pečajo samo z unanjo politiko, temuč tudi notranjo pretresajo in presojujejo tako odkritoserčno in bistroumno, da jim mora biti za to marsikak časnik družih deželá nevošljiv. Tudi oprostovanje kmetov napreduje veselo in vnovič je zopet šest okrajn pristopilo k onim, ktere hočejo to važno pre naredbo vpeljati. Mnogo časnikov je začelo izhajati, kateri se skoro zgolj z odpravo sužnosti pečajo, in sploh izhaja sedaj blizo trikrat več časnikov, kakor pred; po naznanjenji ministerstva za uk imajo Rusi sedaj 109 časnikov in 95 družih periodičnih časopisov.

Iz Cerne gore. Černogorci so se med 14. in 20. maja v svoje gore umaknili in so pustili samo kakih 80 mož v Grahovu. Trupla Turkov, kateri so pri Grahovacu padli, so sožgali.

— Tudi avstrijske vojne barke so prišle v te kraje. Dasiravno je bila v Parizu obljuba storjena, da se bodo francozke dam vernile, so vendar sopet pred Grahovo in podpihujejo tako punt v teh turških deželah.

— Knez Danilo je vse, kar so si Černogorci v poslednji bitvi privojskovali, po enacih delih med vojake razdelil; ranjenci so dobili vsaki po dva, svojci pobitih pa po pet delov.

— V „Moniteur-ju“ je pismo, ktero je pisal knez Danilo francozkemu konzulu in razjasnuje dogodke poslednjih bitev. V sklepu pravi, da je šlo samo za brambo Černe gore in dasiravno so Černogorci premagali, vendar niso šli čez mejo svoje dežele. Mogoče bi jim bilo, polovico Hercegovine si osvojiti, al knez se je vdal v voljo cesarja Napoleona, v kterega je vse svoje upanje postavil.